

Asettamis päätös

Hankenumero:
VM009:00/2025

Asia- ja asiakirjanumero:

17.1.2025

VN/2215/2025
VN/2215/2025-VM-20

Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 17.1.2025–1.5.2027.

Tausta

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on asetettu useita julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita ja esitetty toimenpiteitä julkisten hankintojen tietojohdamisen ja avoimuuden, julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen sekä viranomaistoiminnan ja markkinoiden toimivuuden edistämiseksi.

Hallitusohjelmassa asetetaan julkisia hankintoja koskeville tiedoille kolme suoraa tavoitetta, jotka ovat:

- Hankintatietokannan perustaminen, joka mahdollistaa kehitystoimien ja lainsäädäntömuutosten arvioinnin, parhaiden käytäntöjen levittämisen ja väärinkäytösten havaitsemisen sekä Kilpailu- ja kuluttajaviraston valvonnan vahvistaminen.
- Julkisyhteisöjen ostolaskudatan avoin ja keskitetty julkaiseminen ilman erillistä pyyntöä.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden taloustietojen, kuten ostolaskutietojen julkisuuden ja oman palvelutuotannon sekä ostopalveluiden, vertailukelpoisuuden parantaminen.

Julkisia hankintoja koskevilla tiedoilla on lisäksi suora yhteys muihin julkisia hankintoja koskeviin hallitusohjelmatavoitteisiin erityisesti niiden vaikutusten todentamisen näkökulmasta.

Valtiovarainministeriössä on laadittu vuosien 2023–2024 aikana arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165935>). Arviomuistiossa esitettiin laajan sidosryhmäosallistamisen pohjalta toimenpiteet hallitusohjelmassa esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä kansallisessa julkisten hankintojen kehittämistyössä tunnistettujen haasteiden ratkaisemiseksi. Arviomuistiossa on kuvattu kansallisen hankintatietovarannon toteuttamisvaihtoehtoja mm. tietosisäلتöjen, teknisen toteutuksen sekä aikataulutuksen osalta. Arviomuistiossa on kuvattu myös keskeiset lainsäädäntöön sekä tietovarannon tekniseen toteuttamiseen liittyvät vaadittavat toimenpiteet, jotka ovat edellytyksenä keskitetyn tietovarannon rakentamiseksi, ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Arviomuistio on ollut lausuntokierroksella 20.6.–15.9.2024.

Arviomuistiossa on esitetty laajasti eri hankintayksiköt kattavaa mm. seuraavia keskeisiä toimenpiteitä: julkisyhteisöjen ostolaskutietojen kerääminen ja julkaiseminen, hankintayksikötunnisteiden ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 28
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vm@gov.fi

kilpailutustunnuksen käyttöönotto, tarjouspyyntöasiakirjojen ja tarjousten toimittaminen, tarjousten vertailuperusteiden ilmoittaminen, sote-palveluhankintailmoitusten julkaisu, jälki-ilmoitusvelvollisuuden laajentaminen, jälki-ilmoituksen laiminlyönnin sanktiointi, kilpailutuksiin osallistuneiden yritysten sekä sopimuksen arvon ja keston ilmoittaminen jälki-ilmoituksilla, velvoite ilmoittaa puitejärjestelyn sisäisistä hankinnoista sekä velvoite toimittaa sopimustietoja.

Tavoitteet ja tehtävät

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto, joka kattaa julkisen sektorin laajuudella tietoja julkisista hankinnoista ja ostoista koko hankinnan elinkaaren ajalta yhdisteltävässä ja vertailtavassa muodossa, sekä valmistella tarpeelliset muutokset lainsäädäntöön valtiovarainministeriön johdolla.

Hankintatietovarannon perustamisen, ostolaskutietojen julkaisun ja muiden arviomuistiossa esitettyjen kehittämistoimien tavoitteena on:

- tehostaa julkisia hankintoja ja saada aikaan kustannussäästöjä keskipitkällä aikavälillä
- edistää tietoperusteista päätöksentekoa hankintayksiköissä ja laajemmin julkishallinnossa
- parantaa tiedon saatavuutta, yhdisteltävyyttä ja vertailtavuutta mm. vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arvioimiseksi
- parantaa kuntien ja hyvinvointialueiden oman tuotannon ja ostopalveluiden vertailukelpoisuutta
- vahvistaa avointa hallintoa tietojen mahdollisimman laajalla julkaisulla
- parantaa edellytyksiä kehystoimien ja lainsäädäntömuutosten arviointiin
- mahdollistaa parhaiden käytäntöjen levittämistä
- helpottaa väärinkäytösten havaitsemista ja valvontatehtävien toteuttamista sekä
- edistää tietojen käyttöä tutkimustarkoituksissa.

Hanke toteuttaa hallitusohjelman mukaisesti kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen sekä valmistelee tarvittavat lakimuutokset. Hankkeen työ pohjautuu kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta vuosina 2023–2024 laadittuun arviomuistioon ja siinä esitettyihin toimenpide-ehdotuksiin.

Hankkeessa toteutetaan seuraavat tehtävät:

1. Toteutetaan hallitusohjelman hankintatietoja koskevat ja niihin liittyvät tavoitteet laaditun arviomuistion pohjalta sekä valmistellaan tarvittavat lainsäädäntömuutokset hallituksen esityksen muotoon.
2. Toteutetaan tavoitteiden saavuttamisen edellyttämä hankintatietovaranto sekä tarvittavat muutokset muihin mahdollisiin julkishallinnon yhteisiin tietojärjestelmiin. Työssä otetaan huomioon mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevia tietojärjestelmiä ja -palveluita sekä niiden kautta käytettävissä olevaa tietoa.
3. Varmistetaan riittävä muutostuki, viestintä ja koulutus hankintayksiköille, tarjoajille ja muille toimijoille muutoksen onnistumisen varmistamiseksi.

Hankkeen tehtävien toteuttamiseksi:

4. Määritellään tarvittavat organisaatorajaukset ja muut rajaukset julkisia hankintoja ja ostoja koskevien tietojen keräämisessä sekä tarkennetaan arviomuistiossa esitettyjen tietovaranton kerättävien tietosisältöjen laajuus.

5. Arvioidaan arviomuistiossa esitettyjen ja työryhmän tarkentamien toimenpiteiden taloudellisia ja muita vaikutuksia.
6. Arvioidaan osana hallituksen esityksen valmistelua hallitusohjelman mukaisesti keinot hankintatietovarannon toteuttamisesta ja ostolaskutietojen keräämisestä ja julkaisemisesta kunnille ja hyvinvointialueille aiheutuvien kustannusten korvaamiseen tai vastaavasti olemassa olevien tehtävien ja veloitteiden purkamiseen.
7. Määritellään hankintatietovarannosta vastaavan viranomaisen velvoitteet, kuvataan tietovarannon omistajuus- sekä ohjaus- ja ylläpitovastuut sekä kuvataan muiden oikeudet tietoihin. Osana tietovarannon toteutusta laaditaan järjestelmän tietoturva-vaatimukset, tunnistetaan järjestelmän tietue- tason tietoturva, tiedon kasautumisvaikutukset ja muut riskit sekä määritellään toteutettavat kasaumavaikutuksen ja muiden riskien hallintatoimenpiteet.
8. Laaditaan tiedonhallintalain 8 §:n 2 momentissa edellytetty tiedonhallinnan muutosten arviointi ja arvioidaan esityksen vaikutukset tiedonhallinnan järjestämiseen, vastuisiin ja tietoturvaa sekä asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon.

Organisointi

Valtiovarainministeriö vastaa hankkeen strategisesta johtamisesta ja lainsäädäntömuutosten valmistelusta. Valtiokonttori vastaa kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon määrittelystä, toteutuksesta ja järjestelmän käyttöönotosta. Valtiovarainministeriö ja Valtiokonttori vastaavat yhdessä muutoksen johtamisesta julkisella sektorilla. Hankkeen valmistelu toteutetaan osallistaen julkisia hankintoja toteuttavia hankintayksiköitä, tarjoajia, etujärjestöjä, tietojärjestelmätoimittajia, tutkijoita sekä muita sidosryhmiä.

Hankeorganisaatio koostuu valtiovarainministeriön asettamasta työryhmästä ja asiantuntijaryhmästä sekä Valtiokonttorin asettamasta tietovarannon teknisestä toteutushankkeesta. Lainsäädännön valmistelua ja tietovarannon teknistä toteuttamista tehdään rinnakkain. Hankehallinnasta sekä hankkeen osakokonaisuuksien yhteensovittamisesta vastaa valtiovarainministeriön johtama hankehallinnan ryhmä. Hankehallinnan ryhmää johtaa erityisasiantuntija Olli-Juhani Piri valtiovarainministeriöstä.

Hanke on osa Hankinta-Suomi-ohjelman toimenpidekokonaisuutta. Hankkeen etenemistä ohjaa valtiovarainministeriön hallintopolitiikan johtoryhmä ja valtionhallinnon kehittämissosaston johtoryhmä sekä Hankinta-Suomi-ohjelman ohjausryhmä.

Työryhmä

Työryhmä vastaa hallituksen esityksen valmistelusta.

Puheenjohtaja: neuvotteleva virkamies **Susan Hindström**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämissosasto

Varapuheenjohtaja: erityisasiantuntija **Olli-Juhani Piri**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämissosasto

Jäsenet (varajäsenet):

Lainsäädäntöneuvos **Saara Rahko**, valtiovarainministeriö, kunta- ja alueosasto (neuvotteleva virkamies **Hanna Talka**)

Johtava asiantuntija **Riikka Hietanen**, työ- ja elinkeinoministeriö (johtava asiantuntija **Terhi Kauti**)

Hankejohtaja **Juho Savonen**, Valtiokonttori (hankejohtaja **Seija Friman**)

Tutkimusohjaaja **Jan Jääskeläinen**, Kilpailu- ja kuluttajavirasto (johtava ekonomisti **Antti Saastamoinen**)

Kehittämispäällikkö **Marja-Liisa Ylitalo**, Suomen Kuntaliitto ry (erityisasiantuntija **Olli Jylhä**)

Erityisasiantuntija **Hanna Menna**, Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy (juristi **Annika Korpela**)

Sihteeristö:

Erityisasiantuntija **Pinja Perttunen**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämisosasto

Lakiasianpäällikkö **Tuomo Yliluoma**, Valtiokonttori

Asiantuntijaryhmä

Laajasti eri sidosryhmistä koostuva asiantuntijaryhmä tukee työryhmän ja teknisen toteutushankkeen työtä. Asiantuntijaryhmän tehtävänä on tuottaa tietoa ja ottaa kantaa työryhmän valmistelemiin ehdotuksiin sekä tietovarannon tekniseen toteutukseen.

Puheenjohtaja: erityisasiantuntija **Olli-Juhani Piri**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämisosasto

1. varapuheenjohtaja: hankejohtaja **Seija Friman**, Valtiokonttori

2. varapuheenjohtaja: neuvotteleva virkamies **Susan Hindström**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämisosasto

Jäsenet (varajäsenet):

Erityisasiantuntija **Jesper Eklund**, puolustusministeriö

Hallitusneuvos **Ulla Kumpulainen**, sisäministeriö (erityisasiantuntija **Tuovi Merkkiniemi**)

Erityisasiantuntija **Varpu Blom**, oikeusministeriö

Ylitarkastaja, hankinta-asiantuntija **Vesa Leino**, ulkoministeriö (talouspalvelupäällikkö **Sarianne Palmula**)

Johtava asiantuntija **Sanna-Maria Bertell**, Elinkeinoelämän keskusliitto (johtaja **Juho Mäki-Lohiluoma**)

Elinkeinopolitiikan asiantuntija **Hannes Torppa**, Suomen Yrittäjät ry (hallituksen jäsen **Juha Kahelein**, Kuopion Yrittäjät ry)

Julkisen talousoikeuden professori **Kirsi-Maria Halonen**, Lapin yliopisto

Taloustieteen professori **Janne Tukiainen**, Turun yliopisto

Yksikön päällikkö **Juho Pursimo**, Hansel Oy (analyytikko **Essi Hietanen**)

Tukipalvelujohtaja **Eeva-Maria Varpenius**, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Taloushallinnan asiantuntija **Vilma Falkenberg**, Väylävirasto (hankintajohtaja **Pekka Petäjaniemi**)

Hankintajohtaja **Esapekka Kuikka**, Senaatti-kiinteistöt

Talous- ja kehittämisjohtaja **Tuula Kuvaja**, Kemijärven kaupunki (pääkirjanpitäjä **Elina Koskenranta**)

Hankintasuunnittelija **Outi Virtasalo**, Oulun kaupunki (hankintajohtaja **Johanna Lahdenperä**)

Toimitusjohtaja **Jussi Kauppi**, Monetra Oulu Oy (ICT-päällikkö **Tanja Tanner**, Monetra Keski-Suomi Oy)

Hankintapäällikkö **Carita Wuorsalo**, Kirkkohallitus (juristi **Mikko Tähkänen**)

Hankintojen erityisasiantuntija **Kim Nordling**, Tampereen yliopisto (talousasiantuntija **Johanna Lepälä**)

Sihteeristö:

Erityisasiantuntija **Pinja Perttunen**, valtiovarainministeriö, valtionhallinnon kehittämisosasto

Tietoarkkitehti **Ella Tarvainen**, Valtiokonttori

Kehittämispäällikkö **Timo Rantanen**, Valtiokonttori

Hankejohtaja **Juho Savonen**, Valtiokonttori

Tietovarannon tekninen toteutushanke

Valtiokonttori asettaa tietovarannon teknisen toteutushankkeen. Toteutushankkeelle asetetaan ohjausryhmä, ja toteutushanke on kiinteä osa tällä asettamis päätöksellä asetettua kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon toteuttamisen hanketta. Valtiovarainministeriö tekee Valtiokonttorin esityksestä tarvittavat linjaukset keskeisistä toteutustapaan vaikuttavista määräyksistä ennen hankintatietovarannon toteutushankkeen käynnistämistä.

Hankintatietovarannon toteutuksen lisäksi Valtiokonttorin teknisessä toteutushankkeessa huolehditaan myös mm.:

- Lainsäädännön toimeenpanoon liittyvästä valmistelusta ja määrittelytyöstä, erityisesti tietosuojaan, tiedonhallintaan, hallinnon yleislakeihin sekä ilmoitusvelvollisin ja tiedonsaajiin sovelletta-vaan lainsäädäntöön liittyvien kysymysten osalta
- Tietovarannon toiminnassa tarvittavien oikeudellisten asiakirjojen ja työmenettelyohjeiden laati-misesta sekä asiakasviestinnän kehittämisestä sekä
- Hankintatietovarantoa koskevan lainsäädännön toimeenpanoon liittyvästä hankintayksiköiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannus on 5,185 miljoonaa euroa vuosien 2025–2026 aikana sisältäen han-kehallinnan ja tietovarannon teknisen toteuttamisen kulut.

Työryhmä valmistelee ehdotuksensa virkatyönä. Työryhmän jäsenille tai varajäsenille ei makseta erillisiä palkkioita, mutta työryhmän ja asiantuntijaryhmän työstä aiheutuvat kustannukset korvataan valtiovarainministeriön toimintamenoista.

Hankkeen kulut maksetaan valtion talousarvion momenteilta 28.01.01 ja 28.70.02.

Kunta- ja alueministeri

Anna-Kaisa Ikonen

Osastopäällikön sijaisena finanssineuvos

Tero Meltti

Jakelu

PLM RO Materiaaliyksikkö, Jesper Eklund
Kemijärven kaupunki, Tuula Kuvaja
Kemijärven kaupunki, Elina Koskenranta
Valtiokonttori, Seija Friman

Valtiokonttori, Tuomo Yliluoma
 Valtiokonttori, Savonen Juho
 Valtiokonttori, Ella Tarvainen
 Valtiokonttori, Timo Rantanen
 Väylävirasto, Vilma Falkenberg
 Väylävirasto, Pekka Petäjaniemi
 Suomen Kuntaliitto ry, Marja-Liisa Ylitalo
 Senaatti-kiinteistöt, Esapekka Kuikka
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Sanna-Maria Bertell
 Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Juho Mäki-Lohiluoma
 Suomen Yrittäjät ry, Hannes Torppa
 Lapin yliopisto, Kirsi-Maria Halonen
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Jan Jääskeläinen
 Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Antti Saastamoinen
 Turun yliopisto, Janne Tukiainen
 Kirkkohallitus, Mikko Tähkänen
 Kirkkohallitus, Carita Wuorsalo
 Tampereen yliopisto, Johanna Leppälä
 Tampereen yliopisto, Kim Nordling
 Hansel Oy, Essi Hietanen
 Hansel Oy, Juho Pursimo
 OM HOO Ohjaus, Varpu Blom
 Oulun kaupunki, Outi Virtasalo
 Oulun kaupunki, Johanna Lahdenperä
 Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä - Siun sote, Eeva-Maria Varpe-
 nius
 VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Susan Hindström
 VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Olli-Juhani Piri
 VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Pinja Perttunen
 UM HAL-60 Kiinteistö- ja hankintahallinto, Vesa Leino
 UM TAS-10 Talousyksikkö, Sarianne Palmula
 TEM TTM KIHU Kilpailu, Riikka Hietanen
 TEM TTM KIHU Kilpailu, Terhi Kauti
 Monetra Oulu Oy hankintapalvelut, Jussi Kauppi
 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy, Hanna Menna
 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy, Annika Korpela
 VM KAO Talous ja tieto, Hanna Talka
 VM KAO Rahoitus ja rahoitusjärjestelmät, Saara Rahko
 Kuntaliitto, Olli Jylhä
 SM HKO Konsernipalvelut, Ulla Kumpulainen
 SM HKO Talous- ja suunnitteluyksikkö, Tuovi Merkkiniemi
 Monetra Keski-Suomi Oy, Tanja Tanner
 Kuopion yrittäjät ry, Juha Kahelin

Tiedoksi VM Valtiovarainministeriö, Anna-Kaisa Ikonen
 VM Valtiovarainministeriö, Maija Niskala
 VM VKO Valtionhallinnon kehittämisosasto, Katju Holkeri
 VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Tero Meltti
 VM Juha Majanen
 VM VKO Konsernipolitiikkayksikkö, Tarja Sinivuori-Boldt
 Valtiokonttori
 Hankinta-Suomi-ohjelman ohjausryhmä

VN/2215/2025-VM-20

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: